Péntek. 29. Szám. Április 8-kán, 1859.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

Megjelenik e lap minden Szerdán, Pénteken és Vasárnap. Előfizetésnek minden cs. k. postahivatalnál, e lapok kiadó hivatalában és a szerkesztőségben. Az évenegyedre 5 fl 16 kr, félévre 6 fl 30 kr, évre 12 fl 60 kr az pénzben.

A lap szellemi ügyeit illető közlemények a szerkesztőséghez utasítandók.

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS: A Szentgyörgy-utczában, a Kendeffi-háznál, 487. szám alatt.

KIADÓ-HIVATAL: A Köszépteczában, STEIN könyvkereskedésében.

Hirdetések minden négy hasábos egy sor után 7 újkrért közöltetnének; folytonos hirdetésekért illő per elengeltettik. Mindenik hirdetésre 30 ujkr bélyegdíj eliza hedzetendő.

A lap anyagi ügyeit érdeklők: u. m. előfizetés, hirdetések, reclamatiok stat. a kiadó-hivatalhoz utasitandók.

(D.) **Bécs-pesti borkereskedelmi-társulat.** Röviden emlékeztünk közelebbi naplónkban, mikép e fennczimzett társulat most magát szervezi, miután a magas kormány egyik legjelesebb ausztriai borkereskedő Schwartzer Alajos ur nevére szóló lag egy ily társulat alakitására az engedélyt megadta.

Ezen társulatnak, melynek alapitói közt látjuk a b. Sina és Ürményi neveket is, valasztmánya még e tavasz folytán összeül, ezer osztr. frtos részvényeket fog kibocsátani, két, vagy szükség esetében három millió forint értékig. Bécsben és Pesten fog a társulat székelni, s minthogy a magyar bor az osztrák birodalom borterme lésének $^2/_3$-dát képezi, az igazgató tanács gyülései felváltva fognak Pesten és Bécsben tartatni.

Schwartzer A. ur az igazgató-tanács ellenőrödése mellett mint a társulat főigazgatója fogja azt szakszerüleg folyamba hozni, jelenleg pedig egy emlékiratot adott kézre magyar és német szövegül, melyben kimutatja, hogy az ausztriai birodalom általában az államagazdászati téren oly hátra áll, hogy cseréforgalma a külföldtől, egyedül a szövetkelmékre nézve van előnyben, kiemeli azon eszmét, mikép oly czikket kell felkeresnünk, melyet a természet más országoktól megtagadott, s mely egyszersmind már a felvilágon nélkülözhetlen szükséglet.

És ezen czikk a bor, a mit a világon legnagyobb mennyiség s legkülönb minőség szerint csak a franczia és osztrák birodalom termeszt, annyi 55, ez 45 millió akót évenként, Német, Olasz, Spanyolország s Portugallia szintén termesztenek ugyan, de összes termelésök nem versenyez az előbbiek egyikével se.

A jeles iró, ki évtizedek óta küzd a birodalmi borüzlet kifejtése mellett, most ezétkülöldött emlékiratában érdekes adatokat tesz közzé az európai borterme lés állásáról, melyből önként következtethetni a magyar-osztrák borkereskedés fényes jövőjére.

A most alakulandó társulat, mely az iró firmáját viselendi, e czél elérésére fog törekedni, mely czélunk s a Schwartzer ur szándéka helyeztető bizalomunak ismertetésére jónak véljük a jeles férfi emlékiratából a következő felvilágositást közreadni.

Magyarországban szülöttem (irja Schwartzer ur) és gyermekségemtől fogva a borterme lésénél növekedve, 1816-ban Bécsbe jöttem, hol Lenkey Achaz volt

[illegible]

Hanem ezen [illegible] tek meg is hozták minden tekintetben gyümölcseiket. Nemcsak hogy saját magánjólétemet megalapítám, hanem azon rendkivüli fontos tapasztalások tömegét is megszereztem magamnak, melyek nélkül egy nagyszerüleg tervezett kivitel nem is volna lehetséltető. Most tudom megyven évi tapasztalásból, mily végetlen gazdag Ausztria és Magyarország azon, még otthon is csak alig méltányolt nemes fajokban, melyek sokféleségük tekintetében még Franczia ors zágét is túlhaladják, s emelőfogva világszerepet játszni hivatvák. Tudom továbbá: hogy minden borüzletnek gyöke a pinczekezelés, és ismerem ebben mindazon tudományos eredményeket, melyek Franczia ors zág és a rhénusi tartományok kivitelének oly diesiort kölcsönöztetnek, és sajátt hazánk termesztésének sajátságos jellemét tanulmányozván; még nehány előnynyel tőbet is tudok, mint akár amaz clíre haladt külföld. Végre ismérem még ottani személyes megfordulásom következtében a világiaczokat, azok izlését, követeléseit és pénzerejét, és tudom teljes bizonyossággal — mert hiszen e tapasztalásokból én hiztam az elő hasznot, — hogy mily lihetlenül kedvező a borkereskedés helyzete, mily rendkivüli haszonnal üzethetik, ésszerű kezelés mellett, és hogy amálfogva hazánk a földhivelés körében nem bir könnyebben és hasznosabban értékesíthető tényezővel mint a bor, és hogy — bocsánat ezen ide illő kifejezésemért — valóban váknak kellene lennünk, ha még mindig nem akarnók földmivelésünk e kalifornijáját látni, méhanyolni és végre hozzá látni: hogy e csupa szinarany ne vesszen a porban.

Hogyha tehát én ezen kérdést nyilvános és magános uton többször szenvedélyesebb hévvel vitattam, ugy ez izgalom nem csupán az elméleti számitás fölötti lelkesedés, hanem a személyesen tett gyakorlati tapasztalások emlékezetének és a tényállás azon legbensőbb ismeretének kifolyása volt: mely egyeseknek ugyan nem teszi a nagyobb kiszákmányolhatást lehetővé, de egyesitett erőnek, ha az helyesül vezettetik, csaknem lihetetlen eredményeket biztosít!

Ezen értelemben akarom tehát én is az alakulandó társulatnak ezen tapasztalatok eredményeit átadni stb.

Azért tehát én már nehány, az én iskolámból kikerült fiatal erőt hozok magammal a társulathoz és az üzlet pinczéibe a birodalom minden nevezetesb borkerülettelő mindenkor szivesen fognak ifjak fölvétetni és a kezelés minden nemébe beavattatni, valamint a tudományos haladással megismertetni, s ekép a jövőben társulat a borgazdaságnak mintegy főiskolájává lesnd. Az igy kiképzett tanulók aztán szülőföldi kerületeikbe visszatérnek, az itten ta-

UJ-TORDA KELETKEZÉSE.

(1601.—19.)

A Decebalról hires Kereszties-mező, s a regényes Tordaihasadek szomszédságában fekszik Torda, az Aranyos mellett, keletről s nyugotról szikhegyekből szegélyzett szép völgyben.

E derék magyar varosról minden, ki csak benne keresztul utazik, tud valami birálni valót. Az igaz, hogy házai szerteszéjjel udvarokra beépitvék, de felejtik, hogy e város felett sokszor megnehezedett az idő, eljött a vihar, szélvésze sivitott, villámu sujtott s Torda lakházai hamuvá lettek, s a vész nem egyszer rógtönzé ujra e várost. Egy ily esetről akarok megemlékezni.

1601-ben Báthori Endre gyilkosa, Mihály vajda, véres nyomai még oti látszottak Torda falan. *) Mihály buktával Basta ragadá kezébe a vész fergyverét.

Basta Dezsen volt. Zsigmond Moldvából, hol Goroszlónáli csatavesztése utan vonult, már visszatért s Medgyesről Marosujvárra hozta sereget, honnan török hadakkal egyesülve Gerendi elő szállt, s oti tábort ütött.

Gerendiné Toldi István ezred magával felül, Tordán át Kolozsvár alá jó, mely a Basta kezében vala, megrakva vallonokkal. Toldi megérkezését tudva se varja, senki se ejti: s Basta katonái egyszer csak arra ébrednek, hogy nyakukon az erdélyi tábor. A becsapó Toldi serge Kolozsvár kulvárosában nyargal, a készültelen vallonokat öli, vágja, bilincsre veri; azzal megfordul s a mint jöt, oly gyorsan visszaszállt.

A kudarcz megtorlására Németh Balázs, Csatári János és Horváth Abrahám vezérlete alatt ezer hajdu kap lóra Basta részéről, tizenegyszer Bástának s felmutatá a generál levelét, melyben Tordát minden vészétől óvni igérte.

Semmit se használt. A marczona vezérek szidalom közzött veték a követek szemére, hogy Toldi Tordán ment keresztul, a tordaiak fudták, hogy veszély fenyegeti Kolozsvárt Basta hiveit s még se érlesitek a vezért *).

Csipkések a vizzavaró bárányként állának a farkas ellenében. Hiába mentek magosak, hogy Basta Dezsen volt, hogy tudositásukkal nem letek volna képesek a Kolozsvárnak tartó ellenséget megelőzni, s ha ezt szinten megkisértették volna is, a kóborló vallon, kurtyán sat. csapatok küldötöket az utban legyilkolták volna... Mentségökre kardvillogás felelt, s az ezüst haju tisztes ősz városbiró társaival lesujtatott.

A czinteremben levők beléták, hogy nincs menekvés. A kétségbeeséés erőt öntöt karjaiba. Az előkaput eltorlaszolták, a hátsót következő boraták s fegyvert vonva a kertés védelére álltak.

Megkezdődött a viadal. A hajdusag három felől támadott — s támadásukat három felől fogadta elszánt védelem.

Az ostrom sikertelenul folyt. A harczban eszett hajdusagnak szégyen kezde égni arczán. Gyalázata érzetében az czternyi vad harczos dühösen zudul a hátsó kapunak, azt betöri s szemtől-szemben dul az élet-halál harcz.

Hasztalan volt minden. A nagyobb erő által a védőnek le lőn tiporva, mint romboló vihar nyomán a vetés.

Oregek, ifjak egyaránt hullták. A menekuni vágyók részint a városba, részint a szőlőhegyekbe szerte futának; de a hőszult hajduság fegyvere oti is beérte őket.

A harczi zajt, a kétségbeeséés hangját a szél felkapta, a gerendi táborig vitte. Báthori Zsigmond Csáki István generáit nehány század magával felsiteti s a tordaiak segélyere lóhalában megindítja.

A vértől részeg hajduság a férfiak elhullta után Torda szép hölgyeit s a gyermekeket, kiket ezen halálmaka kerülhetett, egy udvarba zárták, hogy magukkal vigyék. Az udvart szoros őrizet alá téve, rabló vágyukat tovább ütték, a még ép házakat betörték, kiszákmányolták.

Eközben Kereszties tája felől porfelleg emelkedik, mének robaja csattog, s a távolból fegyver villámlik elő. Csáki előcsapata közelgett Szindi János vezérlete alatt.

A hajduk a mindjárt rajtok tüt ellenség megpillanlására mámorukból kijózanodnak. Ijedségükül sarkaiva zsákmányukat lerakják, a beszárt szép nőket gyermekeket oti hagyják, dobut utnek s az elpuszitott városi pénz rettegés között oda hagyják a Kolozsvárra szaladnak *).

A szerencsétlen város képe a vihar után iszonyu vala. A czinteremben negyedfél száz halott feküdt vérében. Az utczák szőlőhegyek rakva holttestekkel. A hajszak kifosztva, feldúlva. A néptelen utczákon csak a hullákon marakodó ebek, kárrogó hollók zavarák a csöndet.

A temetelen hullak megbozhöttek. A levegő megromlott. Pestis tüt ki. Az életben maradt lakosok vagy ragály áldozatai lőnek, vagy felelem és éhség miatt oda hagyák a szerencsétlen helyet.

Kóvári Mihály.

(Folytatjuk.)

*) Wolf de Bethlen Lib. XI. 31.—32.

*) Enyedi Pál énekc, „A tordai vesztedelemről." Ind Erd. Tört. Adatok I. 201. l.

*) Wolf de Bethlen Lib. XI. pag. 60—63. Nemz. Társalkodó 1837. I. fólc. 307—8. l.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundatia pentru Scoală - BCU Cluj-Napoca.

mulnakat ott tovább terjesztik és mintapincészket alapítanak az összes borterme lési területen. Hogy ha ugyán a bor mindjárt a termelés helyén összerülteg kezeltetik, czáltal már a sajtolásnál nagyobb értékkel birand s onnan mindjárt egyenesen küldethetik el további rendeltetése helyére, termeszto kerülte czáltal az üzérvilág elött bizonyos önállóságot és függetlenséget nyerend, és nem lecnd többé szüksége közbenjárókra, hogy előre haladhasson.

Ezen nagyszerü irányzat következtében, mely a most alapitandó központi egyesület lelkét képezi, már elöre igényelheti azt: hogy magasabb szempontból tétlessek meg, mint csupán oly társulat, mely minden tekintet nélkül egyedül részvényesei javára első legmagyobb osztalékra czéloz. Részényei a mellett bizonyal a legértékesebbek közé tartozandnak, a mi már abból eléggé kiviláglik, hogy en mint fóigazgató semmiféle meghatározott fizetést nem igénylek, hanem majd csak a kimutatott 10 pczen felüli tiszta jövedelemből járandó fölöslegosztalék egy szerény részét.

Mindazonáltal bármily nagy nyereséget igérjen is a társulat üzlete, az ő kizárólagos hasznа nem áll egyedül a fóczélban és a vállalat remélendő elöneinetelében. Nemesebb magot hord ez kebleben, mely az egész nemzet hasznára virágozni, a közös jóléthez gyümölcsözni és a nemzeti önérzetnek a világ elött becsülteet szerezni van hivatva.

A Budapesti központi borkereskedelmi társulat tehát legközelebb megkezdendi működését; én szolgálatába állok, és a további, úgy tetek mint szavak általi beszéd, ezután az ö feladata lecnd."

Ezen nagyszerü kereskedelmi vállalat, melynek élén már is nehány nagytekintélyü magyar ur nevét látjuk, kérdésen kivül hazánk bortermesztésére is nevezetesb lendületet fog gyakorolni, hogyscu az ne érdekelné élénk figyelmünket, s egyszersmind közjó iránti kötelességünknek ne tartanók felszólítani Erdély tehetségesb fiait, hogy részvetők által czen egyesületben hazánkat is mind inkább képviselni törekedjenek.

Borgazdálnkat szintén ösztönözni fogja e hir, hogy a jelesebb szöllőjáltuk s jobb kezelest honosítani igyekezzenek, a ha egy közintézet, minő az enyedi főiskola, képes volt a borkezelés slendrián rendszerébóli kibontakozásra, szöllő birtokunak rigolázása, jelesebb faju szöllők honosítására határozott lépést tenni, mennyivel kivihetőbb lesz cz az egyes gazdákra nézve, kiknek birtokaik rendezésében egyéni nézet és meggyőződés dönt.

Fölhivás a kolozsvári piaczi nagytemplom körüli épületek megváltása iránti adakozásra. Kolozsvár, Erdély egykori fővárosának, piaczа a legfestőibb látványok egyike. Közepén négy szazad elöit templom, s korunkban melléje egy torony emelkedett, melyek nagyság, szépség s mübecs tekintetében bármely város büszkeségi lehetnének.

E templomok, az ösidő e remeke, fajidalom, még tán a menedéket falakban kereső idökben épületekkel vételett körül, melyek épitészeti szent emlékeink e pompás példányát, eszkosságuk által sorvadassal fenyegetik, s a goth styl e műkincsét szem elöl elfödvén, míg egyfelöl ronják a magasztos hatást, mely a lelket egy pompás templom látásánál önkényteien magasztosságba ragadja, másfelöl hátrányára vannak piaczunk szépségének, terjedhetőségének, s káros be olyassal a lég tisztaságára.

E sajnos körülmenyt régóta érzi a város, s már az 1759/-diki országgyűlés alkalmával megpendult a templom műbecse leleplezetésének gondolata, mi által mig maga a vallásosság nyer, szépítési tekinteben városunk is letemesen gyarapodik; s most a pompás torony bevégzése alkalmából annak végrehajtására a városi elöljáróság és képviselő testület bizottmányt nevezett ki, mely az ösök e riika hagyományát kelő öröme visszahelyezni, s e szép czélt, melyre már felsöbb hatósági jóváhagyást nyert, létesitni törekedjék.

E végre százezer conv. forintnál több értékü épület kisajátitása kell ugyan; azonban a bizottmány, komoly számot vetve a körülményekkel, azon hiedelemben van, hogy a sokszoros érdekü terv végrehajtására elég lelkesultséggel fogunk birni.

Bár a legkozelebb érdeklettek nem mulasztak el máris tetemes áldozatokat hozni e czélnak, de mivel a vállalat nagyszerüsége miné tobb buzgólkodot, s ezektől összesitett erőt kiván, bátrak vagyunk mindenkit, kinek a vallásos emlékek megóvása, kellő hatásra emelése mellett, e város érdekei is szivén fekusnek, bizalommal folkérni, hogy városunkat szép és nemes czéljaban tehetségéhez képest elősegitni, illetöleg minél tobbeket ez ügynek megnyerni, s alairásra ösztönöznі ne terheltessék.

Az alairás vagy egyszer mindenkorra, vagy f. évi május elsejétől számitandó négy év alatti egyenlö részletekbeni befizetés kötelezettsége mellett történik; az egyszer mindenkorra teendő adakozásokat felkért küldöttelnik, a kötelezvény melléttiket, annak idejében, pénztárnok Magyari Mihály és ellenőr Jancsó József urak (vártosi 21. sz. iroda) fogják elfogadni s nyugtazni; melyekre a bizottmány addig is, míg időközben is bármikor megtörténhető nyilvános számolatok nyján köztudomásra hozhat, helybeli hirlapjaink hasábjain elismeri, s a közügy nevében megköszönni folyvást kedves kötelességének ismeredi.

A bizottmány: Baró Bánffy Albert, Balázs József, Binsini Domokos, Binder János, Dietrich Sámuel, Fröhlich Frigyes, Grós Ferdinánd, Hintz György, Kargebauer Antal, Kurvázy József, Schütz János, Tompa János, Hajós János h. elnök, Kövári László h. jegyző.

Kolozsvárt, márczius 26. 1859.

A tagosiás kérdése is megpendult itten, s nem kevéshé ingerlé fel a kedelyeket. Nagy életkérdés ez, de fajdalom, eligha megküldhatnánk nem más mint a kolozsvári birtokos gyöngesége következtében, a ki latott felfogásu birtokos gyöngesége következtében, a ki nem tud egyetérteni, sőt az ügyet népszerűtleniti.

r. l.

Ujdonságok.

— Kolozsvár, april 6-dikán. A helybeli evang. reform. egyház kebli tanácsa, mely csak nem rég, az egyháza sulyosult nehéz idők daczára, a régi kántori leány-iskolát, a kor igényeinek és a czélnak megfelelőleg, oly dicsérettes buzgalommal és áldozatkészséggel ujból alakitá; e téren legujabban ismét egy lépést tön czére, mely — megvagyunk győ dve — ugy az illető szülők, mint általában a nevelésügy minden barátai részéről teljes méltánylassal fog találkozni. Ugyanis, — Erdélyi Indali Péter ur lelépesével megüresülven czen leányiskolában a főtanitói állomás, az egyházi tanács, azon nézetből indulva ki, hogy nőt, a szó igaz értelmében, csakis nő képes nevelni, elhatározá: czen állomást egy arra alkalmas nővel tölteni be, s erre nagyon szerencsés lapintatlal, a nevelés terén oly dicsérettesen ismert, s magának annyi érdemeket szerzett Karacs Teréz jelöléi ki. A kijelölés, megvalasztás és meghivás megtörtént, és — sietunk tudatni a szülőkkel a kedves ujságot. — Karacs Teréz a megtisztelő elfogadta, a már a jövő julius hó elején körunkbe érkezik, allomási elfoglalandó.

Azokra nézve, kik czen ujból alakalitott s naponként emelkedő intézetet közelebbről nem ismerik — ilyenek pedig helyben Kolozsvárt is lehetnek — szükségesnek látjuk röviden elbadni: hogy czen leány-iskola, mely — a mint biztosan remeljük — egy oly erezhetőleg nélkülözött leány-nevelővé fogja magát rövid időn kinőni, — van a belső-farkas-utczában 51. szám alatt levő kulon telken az egyháznál, hol, a fönevelőnő, egy nőmunkákat tanitó segéd-tanitónő és egy férfi tanitó által a növendékek, a szokott iskolai tanulmányokon kivül nőmet nyelvben és mindennemü nőmunkákban nyernek oktatást. A tandij havonként 1 pft. Tanczközökel és tankellékekkel az iskola el van látva, s azok a szükség szerint folytonosan szaporittatnak, évenkint bizonyos összeg lévén e czélra hatarozva az egyház által.

Ezen Virágzásnak induló intézet életében, a Karacs Teréz fellépésével egy uj korszak kezdődik, mely hogy a nevelés szent ügyére nézve eldöntő legyen szivünkből óhajtuk; s egyszersmind biztos reménynket fejezzük ki az iránt, hogy a szülők, kik a nehéz kérdés megfejtésében i hová eddik gyermekeiket tanulni? hatarozatlanul ingadoztak addig, örömmel és teljes bizodalommal fognak sietni czy nőnevelő kezére bizni legfelöbb kincseket, nőnek czélen keresztül megprobált jellemezi képessége lelöi czak egy velemény uralkodik a honnan ugyarhonlan: — az általános elismeres és becsulés! H.

— Humpl Vilmos, ismeretes fuvola-művész, pár hét mulva varosunkba erkezik, s nálunk is bemutatja művészetét, mely által Konstantinápolyban a szultán s Europa nagyobb ugyrosaiban számos hallgató elöit tüntette ki magát. Az idei lovésseny alkalmával pedig Dr. Blau, hires fogmavesz látogat meg. Előre is figyelembe ajánljuk.

— Hivatalos kimutatás szerint az Erdelybe hozott árukért f. év januar havában 27,929 ft vam esett; a kiviteli vámülletek 132 ft, az átviteli illeték 1 ft volt. A behozott czikkek közt legnagyobb mennyiségben jon elö: gazpa mezsa zsir, fagygyu 1800 mázsa; a kivitelreli vámok 12,647 darab; szövet és kötelmenek 525 mázsa; fa-, ueve-, cserepkészítőanyok 595 mázsa. E részletes kimutásból is látható, mily szomoru kevés azon árak mennyisége, a melyeri penzt kapunk, s mily nagy azok, a melyeri nekünk kell bonni adni; e mellett feltünö, hogy oly czikkeket is mint: zsir, fagygya, nyers bőrök, a helyett hogy ki tudnánk venni, kénytelenek vagyunk behozni. Ha nyerstermőnyeke nezt is igy alunk, mit kivánhatunk szarmokol, a mely meg cserajaban van!

— A torday olvasó-könyvtár, melynek eletrevalósagáról kozleiebrül szép adatokat közöltünk, f évi május 1-só napjaira, az otani casino termeben nöi diszmunkák kisorsolásával egybekötott táncz vigalmat rendez jövedelme növesztesére. Belépti díj 50 ujkr. Bizvást bisszük, hogy a hazonnal összefüzött mulatságban szamosan vesznek részt.

— Arató közelében, a mint a „Hongyüntö" irja, egy faiat báronö a mint per-fertlavai kedlyesen beszélgetett kandallója közelében, széles öltözöke hirtelen megugyladott, mire fel, multen kezdett körben szaladni, czáltal a lángokat elesztven, a ferlak mindent elkovettek a tüz oltásara, mind a mellett az ujnö terhes öggöcsek miatt feksik most korágyban. Eljenek ugyan a gyárak, szivunkból kivánjuk, de eljenek szép hölgyeink is, s nem bünjuk ha kevésbbé szeles öltözöket miatt kevesebb jövedelme tabluna lenn a gyárnokoknak.

— „Szegedi hiradó" czim alatt, kereskedelmi, iparguzdasági és szepiroadalmi revatokiaj, Szegeden, mijus elejen kezdve hetenkent kéiszer magyar lap fog megjeleni. Kadja Burger Zs. könyvárus. Szerkeszti Kempelen Győzö.

— Pápán takarékpénztár felállitásra nyertek engedélyt. S mint halljuk Torday is takarékpénztár letesitésé munkálnak.

— (Gyaszhir.) Fekete Soma, a m. tud. akademia tollnoka, tobb kulföldi szivdarab és regeny fordtoja e napokban meghalt. Halálat nyomorban maradt özvegye s hét árvája siratja.

— Erkovy Adolf a „Folusz gazda" szerkesztőtöl viszszalép s helyet Galgóczy Károly foglalja el. Azonban Erkövy nem szünik meg tovább is e téren működni, hanem mint szerkesztőtulajdonos „Magyar gazda" czim alatt uj gazdasági lapot indit.

— Az osztrák birodalmi postahivatalokban 1858 folytán összesen 61,595,000 level szallitatott; 1857-ben pedig csak 58,414,500, tehát jóval növekedett. Ebből bazaukra 8,624,800 levél esett.

— A „Wanderer" idei 74 dik számában „Die Universitats-Studien" czim alatt egy czikk jelent meg, mely a pesti egyetemekről következőleg ir: „A gátoló hatás, melyet a német mint kötelezett tannyelv Magyarországban gyakorol, a pesti egyetemi tanügy vizsgálatnál, leplezetlenul áll mindenkinek elött. Ez jövőrendszik kivalóbb az orvos növendékeknek apodott szamban; mely az első felevben 208-ra szallott, holott ezelött midőn még magyarul tanitottak, gyakran 400-on felül volt. A gyogyszerat par excellence kenyértudomany, mint alapszakat tehát tudni, s most magyarszavakban jiaknak kenyztelen czen palyatert olthagyni, mert a nemet eloadas lépéselemné teszi, hogy magokat ezen tudomanyra szenteljék, holott a magyar nyelv épp oly képes s kimivelt, mint a német, a mint ezt a magyar „Orvosi lap" eléggé igazolja sat. Nem akarom furkszni, ha vajjon a nemet tannyelv vagy a szervezési hiányokban van-e oka annak, hogy az itteni bölcseszeti oszlaly egész huszonnyolcz egyén szamorito szamara szallott le? A mi a jogi osztályt illeti, itt 530 hallgato van, melynek felerészen nem tud tanulni, negyedrészen a nemet eloadasi alaposan nem fogja fel, ellenk zöleg alig van 5—6 a ki magyarul nem tud, s csak egyelleneg, a ki azon szazanodo diesösége tüz, hogy magyarul nem akar megtanulni!... Konnyen felfoghato, hogy a latalagi, mely a nyelvismeret hianyában tanulasi kedvét elvesztö, kenszen tovatakra mehet, melyek most magyarok varosokban a fattymuvelteség és demoralisatio tar elöbb!" A fontos s vegig figyelemre méltó czikk igy végződik: „A szép s tiszaság s kifejlési képességben semmi más alkal felül nem multatö magyar nyelv, nyelve mitö szamos más nyelvek, jogosuld van saját hazájban, a tudomanyok irányaban epen ugy, mint a német vagy olasz nyelv — saját földjén. A segédeszköz könnyü: valodi egyenjogusága a két nyelvnek, s magyar nyelvet ott fogja tanirdi alkalmazasa. Ezen rivid idö kimutatnek, ha vajjon a kizarólag nemet tanaró fizetese szükséges volna-e továbbra is." — Igy ir a „Wanderer," s ha a birodalmi fővárosban a sajtó nemzetiségunk jogosultsaga mellett ily részvétet lazad nyilatkozni, annak szivunk szerint oremünk.

— **Ujszerü szikhas.** — April 4-kén „Ujnyugat" czim alatt, László," eredeti nemzeti dalmu, szövegel Egresi B., zenéjet Erkel Ferencz. De minek is irjuk ide a zene szerzője nevét, hisz azt mindenki ismeri, a ki egyszer magyar! Meg mind nincsen tobb magyar dalmu, s a Hunyadi! hallgassuk figyelmesen a nyitynyét, kardalat, a 4-dik szak. eljöjtetkat, s erzenunk kell, hogy lesz egy uj iskola a zenében, mely az olasz finomságot s a nemet melységet egyesiti, s mégis tejjesleg különbözend amazokttol. Erkel ez iskola alapjat tette le. Az illemtanos operaszerü eléadmivet a tőle legkitelhetőbb szabatossaggal ada elő; különösen kitüntette magát Ferenczi Izabella Hunyadine szerepében. Egedi M. Maria, Follinusz László, Singer R. Mátyás, Mezei Gara, Havi Vedik László szerepét adták. A kiállitas az igazgató beculetere valik, kinek jutalomjaiteke volt az eloadas. A közönség rendkivüli nagy számmal.

April 5-kén „Ilmizsi Pál, az erczbaru vitéz," vigj. 3felv. Szigligetiöl. E gyenge compactiuju erczbaru vitéz nem igen aratott diesösége.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundatja pentru Scoală - BCU Cluj-Napoca

Piaczárt. S-Sz.-Györgyön a gabonának f. hó 21-ken volt kóbe osztrák ert.: Tiszta-búza 6 ft 56 kr — 4 ft 66 kr. Elegy-búza 3 ft 50 kr. Rozs 3 ft 15 kr. Torokbúza 2 ft 52 kr. Árpa 3 ft 10 kr. Bukkony 3 ft 10 kr. Zab 1 ft 47 kr. Egy font marhahus, a folyó hónan tétetett próbavágás után 9 kra.

Piaczunkon lefolyt f. hó 24-ken a hajtókczpi sokadalom, de az épp akkor uralkodó kellemetlen zivatar azt csaknem meg-tetenné, pusztává tette, elannyira, hogy némely hetivásáraink annál kétszer is népesebbek, latogatottabbak. Ezért a baromvásár se volt legelénkebb: legkitünöbb volt abban tíz pár nagy ökör bevásárlása, a legolcsóbb pár közaütk 132, a legdrágább pár 294 ft osztrák pénzben.

Politikai hirek.

Cavour gróf, mint Párisból irják, onnan szélegráfiroztatta a szárd fővárosba: „Szárdinia ügye jól áll!“ vajjon visszafekezte nem fogja-e a kedelyek izgultságát meg inkább fokozni? De Párisban sem szünnek a vasat verni, nem azért mert máris meleg, hanem hogy melegebbé tegyék; „Siécle“ nem átalja a háboru vagy béke kérdésében az általanos szavazatra hivatkozni. Ám kérdezék meg — ugymond — a fölséges francia népet, cserben hagyná-e Olaszországot, s latni fogják mily egyhangulag fog az válaszolni. A forradalmi szellem már is tulsulyra emelkedéssel fenyeget Olasz- mint Franczaországban. Figyelemre méltók e részben az „A. A. Z.“ egy párisi levelezőjének ime sorai:

„Hónapokig szétkelt a bizalmi lapok forradalmi hangon. A forradalom Olaszországban nagy zajjal szervezi magát, mi Párisban naponként visznhangra talál minden lappan. Az ezerhangu chorus: „Evviva l' Italia!“ végre százezer francia szivben kelté fél a forradalmi nyomást s ők ezen kiáltást „vive la revolution!“-nal viszonozzák. Levelező azt mondja, hogy Páris-, Lyon-, Bordeaux- Toulouse és Marseilleben százezer francia tölkelte el magát. Annyira vilék ölet, hogy az olasz háboru ugy fogják fel, mint forradalmat, s most, midőn a forradalom tülhevével egnek a vágytól, hogy az italiánissimik, Garribaldi mellett harczoljanak — minden népek testvérek — most, midőn ezerek nem tehetnek jobbat, most jelentik nekik a visszavonulást. Csak nézni kellett volna őket, hogy tegnapelőtt ota mint tajtékznak. Hát még a hadsereg! Nyugodt pártatlan emberek, kik a hadsereg hangulatát ismerik, ezt mondják levelezőnek: a császárnak legalább egy divertissement-t kell a tisztek számára csinálni, kik előtt ezt annyira kilátásba helyezte. Egyébiránt a háboru nem fog elmaradni.“

Az „Allg. Zeitung egy turini levelezője erélyes intést bocsát a németekhez. „Hiszjék el nekem — ugymond — német honfitársaim, Franczaország, azaz, Napoleon a háborura el van határozva s háborunk fog lenni. Franczaországot eddigelé is nem egyik kényszeritette a dolog hozására, mint Ausztriának gyors és hatalmas védelmi felállása Lombardiában, a piemonti sereg késztelenlensége és rendezetlensége, a Franczaország és Piemont közti közlekedési vonalok járhatlansága, s aztán azon fontos körülmény is, hogy eddigelé Franczaországnak csak mintegy 40,000 fönyi csataképes gyalogsága volt diszpositoitva, a lovasság gyengén volt képviselve s czáik a türöség volt tökeletesen kiállitva 100,000 fönyi sereg mellé. Franczaország tehát a congressus által időt kivan nyerni, hogy annál nagyobb sulyival kezdhessen a háboruhoz.

A „K. Z.“ irja: „A franczia császár zárkozottabb mint valaha. Kabinjére ugyan határozottan a bétét képviseli; mig a Lyon és Grenoble környékén folyamatban lévő, valohan félelmetes hadikézelődés kétségenkivül háborura mutatnak. A congressus elvégre is csak a békés érzület fitogtatására van számitva. Azon pontokat, melyek tulapondképpeni alatját képezik az összentőzésnek, semmi congressus sem dönti el; az utóbbi legfelebb békés visszavonulásra szolgálhatna ürügyül. Sokat beszélnek egy felette harczias nappiparancsról, melyet Castellane tbnok a lyoni csapatokhoz intézett volna oly hangon, mintha az egész hadtestnek azonnal a kellene lépnie a szárdiniai határt. A Renault hadosztály altal Culoz felé tett allitólagos mozdulatról is beszélnek. Különben ama nappiparancs, mint hiszik, inkább egyéni ihletés mint felsőbb parancs folytán készithetett. Párisban legalább most a consressus pitvara mögött diplomatiai illemből kerülni kivánnak minden demonstratiót. Igy a párisi lapok szerkesztőinek is szivükre kötöttek, hogy az alkudozások ideje alatt moderukkal a béke kilátásoknak ne ártsanak.

A londoni török követ Mussurus, a ki mint conferentiai meghatalmazott a porta részéről érkezett Párisba, márt. 28-án elfogadason volt a császár. ál. Tobblep szerint a conferentiának már a folyó hó első napjiban meg kell nyilni, hogy a Kuza kettős megválasztatása iránti, valamint a többi kérdéseket is megoldja egy vagy két ülés alatt. Nehogy az aprilis járás a conferentiával az egész hó alatt tartson, mig nagyobb járások miatt az egész ügy feledésbe megy.

A „Siécle“ szerint a congressusnak csupán Olaszországal van dolga, — csupán azzal egészedel, vajjon annak függetlensége Európa békéjére nézve szükségesen-e. Egyébiránt a „Siécle“ előre jósolja, hogy Austria egy fontosabb pontban nem fog engedni, s hogy az egész czélnak kérdést csupán elnapolják.

— Az april 1-éig ésső éjjel kelt sürgöny szerint az angol kabinet magának april. 4-ig gondolkozási időt engedett, midőn feltételről tán határozand. Az april. 2-ki jelentések pedig ezzel némileg ellentétben azt tartalmazák, hogy Disraelivel tartott két órai magán értekezlet, s utána harmadfél órág tartott miniszertanácsa után gr. Derby kihallgatást kért a királytól. Ekihallgatásnak nyilván csak az lehet czélja: vagy felhatalmázást nyerni a parlament felosztatására, vagy a miniszterium visszalépését jelenteni. Hogy a királynó a parlament felosztatásába beleegyeznék, a jelen perczben éppen nem valószinü. A katastrofa a legközelebbi jövő kifejlődésére nézve a legnagyobb fontosságu, s felhetini attól, hogy a tory-kabinet visszavonulása bizonyos vagyaknak még magyobb lokést adna az előre törésre.

A nápolyi számüzöttek számára csupán London-ban 4000 font st.-nyi pénzösszeg gyült össze; az egész országban remélik ezt 10 ezer fontig vihelni. Az egy Poerio kivételével már mindnyája Londonba érkezett. A számüzöttek egyike Cabellino bg érdekes rajzot adott a Cork Reporterben az ő és társai szenvedéseiről a monte fuscoi börtönökben. Előadásában következő eset is fordul elő. Az egyik börtön ablaka előtt álló eperfara egy csalogány járt s ott dalolá panaszait, mintha érezné az elhagyott foglyok fájdalmat. A foglyok csak hamar ugy tekintették, mint lélentől küldött résztvevő barátjokat. Mibelyt a madár jött, tolakodtak a rácshoz, s ugy lesték éneké. Szegény madár! A rendőrség gyanuba vette, hogy a foglyok postaul használják; s ugy lármával elhesselék. De a madár estenként csak megjelent és dalolt. Azért hát puskát fogtak s lelőtték a fáról.

A M. Herald szerint egyszer egy vélekedik, hogy a semleges hatalmak — háboru esetére — nem engednek Triest vagy Velencéi tenger felől megtámadni. E két várost kimetni kellene, miként Odesszát is kimélteék a krimiai háborubban; különben a velők versenyző Genuának vagy Marseilleneik esnének áldozatul. A mi Polát illeti, ez már más.

Bombayból, febr. 25-ig terjedő tudósitások szerint a „Bombay Gazetta“ ritkitott betükkel jelenti, hogy az 1857-ki nagy indiai lázadásnak vége van. Most már sajátkép azon szétszórt vezérek kézrekerítéséről van szó, kik még szabad labon vannak. Hirszerint Nena Szahib utóltóze ben egyik helyről a másikra köborol, mindenütt árulástól félvén. Tantia Topi s Maun-Szingh hirszerint amnesztiát folyamodtak. Dzsung-Bahadar Nepalban az angoloknak segélyt nyujt, a menekültek üldözésénél.

— Turinből irják: Oroszországnak a franczia-szárd ügyhöz való szoros czatlakozásán itt nem oly átalános az örüm, s ily mértékben azt nem ohajtottak volna, mint hogy ezáltal Angolország, a melynek politikáját itt oly fájdalmasan érzik, Ausztriának még közelebbi vissonyba hozatik mint valóban már is van; ám Ha Anglia ak teljes oka van arra, hogy Franczia-országnak minden lépését déli Európában szemmel tartsa, még sokkal nagyobb mértékben áll ez Oroszország nézve, melynek a béke fentartása iránti törekvési, ha még oly őszinték is, de mindazon tulkapásokra emlékeztetnek, miket ő Olaszországban oly gyakran engedett meg magának, s a miknek Nagybritannia mindig ellene szegült. Sándor császár ugyanazon sakkhuzásokat tette 1848-ban, Italiánszki már akkor kerülgette Piemontot és sarkalta Ausztria ellen, már akkor orosz ügynökök azon mesterkedtek, hogy olasz fejedelmek szövetségéthozzak létre Ausztria kizárásával, s mindez a szent szövetség kötése után történt; miő szózatlatban arhatni még most Oroszországtól.

Romából irják az „All. Z.“-nak: Lajos Napoleon Bonaparte 1833-ban, mint a „Giovine Italia“ tagja, azon — tőle kivánt rémületes eskü tette, életét és vagyonát kötvén le, hogy az idegeneket Olaszországból kiüzendi, és azon esetben, ha e lekötelezése kivitelében hanyag, vagy ehhez hütelen lenne, saját esküje szerint magát „törvénykívülinek“ nyilvánitotta. Im most szedi gyümölcsét fiatalkori gondatlanságának. Mint franczia császár örömest feledte volna hajdani esküjét és fiatalkori barátait. De öt figyelmeztették eskujére és miután többszöri igérteit, melyek által nehány évi időt nyert — nem teljesitette volna, történtek ellene a különféle merényletek. Mint mondják, Mazzini többször intette őt eskuje bevalósára és többször sürgette a működésre. Az idő végre megérkezettnek látszik, melyben igérteit teljesitheti, vagy legalább jó akaratát „a Giovine Italia“-iránt bebizonyithatja; a császár biztositani akarja mind magát, mind az üvéi életét az olasz gyilok ellen. És hihető, ez a valódi ok az olasz kérdés újbóli folmerülésének, és a jelenlegi harczi ingerlődésnek. (?)

Az „Ind. belge“-nek márcz. 18-án távirják: Ma érkezett genuai és livornoi levelek azt mondják, hogy a kedélyek nyugtalansága növekszik. Corsini hg irt a toskanai herczeg első miniszterének s tanácsolja a Piemontali szövetséget. Beszélnek miniszteri módosításról Ausztriával szemben, az ország függetlensége értelmében.

Villafrancat az oroszok hirszerint nagyon megerősitették.

— Belgrádi tudósitások szerint Milosh gnek szándéka rendkivüli szlupstinát hívni össze, melynek feladata leend tobbi közt 35,000 katonajoncz kiállitását a szükséges pénzt megszavazni.

— Hirszerint a német szövetségi várakban nemcsak a tüzérség helyzetletlt hadiábra, hanem a helyőrségek is nevezetes erősitéseket nyertek. Berlinből irják: Minden erőltódés daczára, mely szerint a mostani dolgokat diplomatiai uton akarnák elintézni, Poroszországban az eseményeket folytonos figyelemmel kisérik. A 6 fontos ágyuk tágasabb ureguekkel cseréltetnek fel, miután azok alig hordanak messzebb, mint a gyutacsos puskák. Az első harczi jelre tobb tüzérséget vissza fog lépni tenyleges szolgálatából, hogy helyeket erőtelpesebb egyének foglalhassák el. A poroszhadsereg, a beke daczára is harczias szellemü.

Ujabbak. — A „Dresd. Journ.“, mely közlelebről az ot naghatalmonnak a congressus előleges programmja iránti egyetértését oly nagy határozottsággal jelenté, ugy látszik czak jóslatot mondott, a minek szabad meg nem történni is. Az „Ost. D. Post“ legalább f. hó 2-kaig minden utánajárása mellett sem értesulhetett arrol, hogy a tuileriák udvara az Ausztria által felallitott előfeltételeket elfogadta volna. A párisi vélaszs nyilván meg nem érkezett meg Bécsben. Azon két kihallgatás alatban, mely Ausztriát rábirta a congressusban résztvétre, ám ipirkodjék most Franczaországot is az osztrák előfeltételek elfogadására rábeszélni. E törekvések mint látszik Paris nagy nehézségekre találnak, a miket Cavour grófnak otthée bizonyosan nem könnyebbit. Ide járul meg az angol miniszteri válság. A jelen kabinet szava a párisi udvarral szemben nem birhat az eddigi sulylyal. Oly miniszterium, mely ha ma lefekszik, holnap már halva ébredhet fel, lehetetlen, hogy oly határozottsággal lépjen fel, mint a mely saját állása teljes erejében érzi magát. Napoleon császár könnyen kecsegtetheti magát azon reménynyel, hogy ha Palmerston lord talál juni a kormány élére, a franczia tervek irányaban tán kedvezőbb vagy elnézőbb leend. Ebben felaktik az oka, hogy a franczia válasz naponkint késik, s tán kesni is fog az angol miniszteri válság eldöléscig.

A „Nord“ uj nehézségekről beszél, melyek mindent, még a congressus létrejövését is kérdésbe teszik. „Walewszki grófnak — ugymond — márcz. 30-án reggel találkozása volt a császárral s sok órakor a naghatalmak képviselőit összegyüjtötte magánál. Ez összejövetelek eredményétől függ most az egész helyzet. Kielégitő-e az az eredmény? nyujt-e kilátást valamely kiegyezkedésre? vagy az ide juhatás minden reményéről le kell mondani? Csak annyi bizonyos, hogy azon órától fogva a helyzet megváltozott s egy lépcsőt tett előre vagy hátra.“

Az „O. D. P.“ nem sokat törődik ezzel, „O — ugymond — eleitől fogva nem sok rokonszenvvel volt a congressus iránt. Maga Cavour gróf, mint összehangzó tudósitások jelentik, valahol czak megjelent a francia fővárosban, nyilitan beszélte, hogy a congressus csak akkor vezethet czélhoz, ha Ausztria kényszeritetnik Olaszhon elhagyásra. Kormányunal, a mely ilyetén elveket mond ki, lehet-e egyezkedni?“

Cavour gróf april 1-jén reggel érkezett meg Turinba. A piemonti sajtó biztosan allitja, hogy Piemont Orosz- és Franczia-ország határtalan jó akaratát birja. De azért nem fog naghatalmi ranggal megjelenhetni a congressusban; alárendelt szerepben pedig maga nem akar részt venni. Aut Caesar aut nihil. Egyiket mint mástat majd csak a Rubicoton túl győzelmesnek adhatjuk meg.

London, april 2. Derby lord ma del délben gyülést tartottak a conservativek. Hirszerint utóbbiak a parlament felosztatása ellen nyilatkoztak. Mittévő lesz a kormány, e nagy még senki se tudta bizonyosan.

Legujabb fontos hir. — Apr. 4-én Londonban Disraeli az alsó-háznak kijelenté, hogy Derbi lord a parlamentet husvét ügyi felosztatja, s junius-ra ujat hi össze.

Bécsi börze.	April. 6.	April. 5.
Nemzeti kölcsön 100 pfrt	76.70.	76.50.
Metalliques 5 perc. „	73.10.	73.25.
Urbéri papir margar. „	72.75.	72.75.
„ „ erdélyi „	7.	70.95.
Tiszai vasut	7.	7.
Cs. k. sulyu arany darabja	5.19.	5.17.
Korona „ „ „	15.10.	15.5.

T. és Felelős szerkesztő DÓZSA DÁNIEL.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetmi Könyvtár © Fundatia pentru Scoală - BCU Cluj-Napoca

ÉRTESÍTŐ.

Urbérkárpótlási tőke-utalványozás.

A k.-fejérvári cs. k. megyei törv. utján Császár Ferencz Enyedi Sándornénak m.-bagói b. u 816 ft $13^{3}/_{4}$ kr k. hátr., — A fejérvári ev. ref. egyháznak f.-m.-váradjai a váradjai b. u. 2969 ft 33 kr tőke, 755 ft 40 kr k. hátr.,—Pyrker Ivánka özv. Horváth Jánosnénak s gyermekinek o.-apahidai, farkasteleki, pokafalvi, o.-bogáti, k. kereki b. u. 5308 ft $22^{1}/_{2}$ kr tőke, 1871 ft $24^{1}/_{4}$ kr k. hátr., — Vér Rózs. özv. Kendeffi Farkasnenak fel- és havasgyógyfü. b. u 1977 ft $57^{1}/_{4}$ kr tőke, 452 ft $41^{3}/_{4}$ kr kamat hátralék utalványoztatik. A követelések beadandók máj. 14-ig. Tárgyalási nap julius 22 d. e. 9 órakor.

A m.-vásárhelyi cs k. megyei törv. utján Szigeti Lajosnak mikefalvi, szamostelki b. u. 468 ft $10^{1}/_{2}$ kr k. hátr., — Deczi Klára, özv. Szalhmári Eleknének és Felszegi Agnes, ouv. Turóczi Ilonának burnaglati b. u 107 ft $58^{3}/_{4}$ kr tőke, 59 ft 23 kr k. hátr., — gr. Lázár József örökösének királyfalvi, m.-benyei kis-iklódi, szpini, szancsali b. u. 9636 ft $57^{1}/_{2}$ kr tőke, 2461 ft 18 kr k. hátr., — Derzsi János özvegye Pataki Krisztinának désfalvi, n.-csergedi, ubosfalvi, n.-kendi, k.-szőlösi b. u. 1250 ft $29^{1}/_{4}$ kr tőke, 218 ft 52 kr k. hátr., — id Macskási Pál örökösének dombói b. u. 344 ft 3 kr tőke, 189 ft $13^{3}/_{4}$ kr kamat hátralék utalványoztatik. A követelések beadandók máj. 4-ig. Tárgyalási nap jul. 4 d. e. 9 órakor.

A szebeni cs. k. országos törv. utján Kökösi Zsigmond örökösének o.-ivánfalvi b. u. 3326 ft 38 kr tőke, 931 ft $6^{1}/_{4}$ kr k. hátr., — Máté Jánosnak rovási, mártonfalvi b. u. 4066 ft $7^{3}/_{4}$ kr tőke, 1043 ft 7 kr k. hátr., — Iszak Jánosnak kövesdi b. u. 264 ft $32^{1}/_{2}$ kr tőke, 69 ft $24^{1}/_{2}$ kr kamat hátralék utalványoztatik. A követelések beadandók máj. 15-ig. Tárgyalási nap jul. 6 d. e. 9 órakor.

A szászvárosi cs. k. megyei törv. utján I. Halmágyi Peter Cuj Sándornak bajdei b. u. 98 ft $10^{1}/_{2}$ kr tőke, 53 ft $59^{1}/_{4}$ kr k. hátr., — Koncz Jánosnak bajl. b. u. 2119 ft 50 kr tőke, 314 ft $44^{1}/_{4}$ kr k. hátr., — 2. Ozvegy Bai Mihályné Farkas Katinának bajdei b. u. 77 ft $23^{1}/_{4}$ kr tőke, 31 ft 33 kr k. hátr., — Sándor Jánosnak dito b. u. 156 ft $37^{3}/_{4}$ kr tőke, 80 ft $23^{3}/_{4}$ kr k. hátr., — Koszta Mihálynak dito b. u. 53 ft 47 kr tőke, 29 ft $34^{1}/_{4}$ kr k. hátr., — Koszta Jánosnak dito 26 ft $53^{1}/_{4}$ kr tőke, 14 ft $47^{3}/_{4}$ kr k. hátr., — Pogány Aniskának dito 108 ft 19 kr tőke, 59 ft $31^{1}/_{4}$ kr k. hátr., — Koszta László örökösének dito 72 ft $26^{3}/_{4}$ kr tőke, 22 ft $50^{1}/_{2}$ kr k. hátr., — 3. Koncz Irénének csikmói b. u. 6023 ft 23 kr tőke, Koszta Bejucznak bajdei, rusori b. u. 229 ft $41^{3}/_{4}$ kr tőke, 95 ft $43^{3}/_{4}$ kr kamat hátralék utalványoztatik. A követelések beadandók máj. 16-ig. Tárgyalási napja az 1-nek aug. 3.; a 2 nak aug. 5; a 3-nak aug 8. d. e. 9 órakor.

A m. vásárhelyi cs. k megyei törv. utján Nagy Miklósnak borzási, n.-csergedi b. u. 687 ft 19 kr tőke, 296 ft $24^{1}/_{4}$ kr k. hátr., — Bartha Józsefnek zágori b. u. 267 ft 43 kr tőke, 25 ft 37 kr k. hátr., — id. gr. Bánffy Dominikos és Katinak gr. Bánffy Miklósének héderfáji, f.-kápolnai, n.-csergedi, mikefalvi, szélkúti, halavásiri b. u. 23041 ft $37^{3}/_{4}$ kr tőke, 4611 ft $47^{3}/_{4}$ kr k. hátr., — Török Mihálynak zágori b. u. 158 ft $16^{3}/_{4}$ kr tőke, 6 ft $43^{1}/_{4}$ kr k. hátr., — Török Sámuelnek dito 209 ft tőke, 24 ft $33^{3}/_{4}$ kr. k. mt hátralék utalványoztatik. A követelések beadandók máj. 16-ig. Tárgyalási nap jul. 16 d. e. 9 órakor.

A sz.-udvarhelyi cs. k. megyei törv. utján Szőrcsei Imrének cs.-madarasi, karczalvi, tándalvi b. u 10086 ft $27^{3}/_{4}$ kr tőke, 2724 ft 38 kr kamat hátralék utalványoztatik. A követelések beadandók máj. 20 ig. Tárgyalási nap jul. 20 d e. 9 órakor.

A sz.-udvarhelyi cs. k. megyei törv. utján Bornemisza Leopoldnak cs.-verebesi b. u 2822 ft $56^{3}/_{4}$ kr tőke 58 ft 37 kr kamat hátralék utalványoztatik. A követelések beadandók május 20 ig Tárgyalási nap julius 20 d e. 9 órakor.

A sz.-udvarhelyi cs k. megyei törv utján gr. Kemény József örvegyének Lanz Vincznek szt.-erzsébeti, m.-csákodi b. u. 9479 ft $35^{1}/_{2}$ kr tőke, 2360 ft $7^{1}/_{4}$ kr kamat hátralék utalványoztatik. A követelések beadandók május 20-ig. Tárgyalási nap julius 20 d. e. 9 órakor.

A szebeni cs. k. országos törv. utján ihtári gr. Belhen Katának mártonfalvi b. u. 941 ft $35^{1}/_{2}$ kr tőke utalványoztatik. A követelések beadandók május 20-ig. Tárgyalási nap julius 20 d. e. 9 órakor

HIVATALOS.

(658) (3—3)

Hirdetmény.

M.-Vásárhelyen f 1859-ik évi april hó 30-án délelőtti 10 órakor ezen városi község, törlesztésre feltetelező egyezkedés alapján, szándékozik a város tövében álló hai hóvá malmának nyhó teendő kligazítását, malomárok kiásatását, cserefa talpazatra épülendő gátnak épitését és a plébániai malomnak a község malma szomszédságábani áthozatalát, valláskozónak oly feltetel alatt átadni, hogy ezen épületrészekre fordítandó költ ség a község malminak egyezményszerüleg kiötöndő évek alatti használata által törlesztessék le.

A cs. kir. épitész hivatal által kiszámitott költségek következők:

1. Czövekekre épülendő gát és zárgát kőtöltése . . .	13917 ft 9 kr
2. Malomárok kiásatása . . .	2606 „ 36 „
3. Község malmának kligazitása . . .	6476 „ 97 „
4. Plébániai malomnak áthozatala . . .	1730 „ 1 „
Oszár, ért összeg	23,830 ft 44 kr.

Miről vállalkozók azon figyelmeztetésel évtesittetnek, miként egyezkedő félnek csak oly egyénisége fogadtatik el, ki fennebb kitett öszveget felérő tehermentes biztositékul szóló törvényes okiratot mutat fel, tudtul adatván az is, miszerint ezen épitészetekhez szükséglendő cserfahat a község szolgáltatja ki.

Fennebb kitüzött napon és órában a vérosi tanács irodai teremben megjelenésre az épitésel elvállini szándékozók felhivatnak, vagy irásbeli ajánlkozásiknak postadjmentesen leendő elküldésére felkéretnek.

A rajz, költségszámitás részleteit s egyébiránt az épitészetre vonatkozó irominyok, fennebbi irodában, a rendes hivatali órákban megszemlélhetők.

A m.-vásárhelyi tanácsból, 1859, márcz. 24.

Petri s. k.
ideigl. polgármester.

NEM HIVATALOS.

(662) (2—2)

Gróf Teleki Miklós dicsö-szent-mártoni, sövényfalvi és széplaki résziószágai több évekre haszonbérbe adandók. Értekezhetni a tulajdonossal, vagy M.-Vásárhelyt ügyvéd Pávai V. Elek urral.

(Lakása Czikszentkirály 251 szám.)

Nemsaszerü Sámi,
nol olóny kezdő.

(665) (1—4)

Ki Eppen most jelent meg a Magyarországi Szinházban s ázt el akarja olvasni, annak ajánlom a ázt a szép és sokat ígérő szinházi könyvecskét, melly a szépszerü Ferdinánd Ennuyt, a ki a szép Ilonkát megszerezte, melly ázon mulatsagban a szép Ilonka mint a szép Ferdinánd mint a szép Ennuy mint